

Plan van Aanpak afschot en uitdrijven reeën Houtribweg 39 Lelystad

19-maart-2025

Achtergrond / omschrijving terrein WBVR:

Aan de Houtribweg 39 te Lelystad is Wageningen Bioveterinary Research (WBVR, [bioveterinary-research](#)) gevestigd, onderdeel van Wageningen University and Research (WUR). Op dit terrein heeft WBVR de beschikking over een zogenaamde High Containment Unit (HCU) waarbinnen, voornamelijk in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, onderzoek en diagnostiek wordt uitgevoerd aan besmettelijke dierziekten zoals Mond-en-Klauwzeer virus, Aviaire Influenza virus (Vogelgriep), Afrikaanse Varkenspest virus en SARS-COV-virus. De gebouwen zijn zo ontworpen en worden zodanig beheerd dat er binnen deze laboratoria met deze besmettelijke ziekten gewerkt kan worden en dat deze ziekteverwekkers absoluut “binnen” blijven.

Daarnaast worden ook nog aanvullende (zgn. secundaire en tertiaire) maatregelen getroffen zoals bijvoorbeeld een quarantaine-restrictie voor alle medewerkers voor het bezoeken van dierentuinen, boerderijen, etc. en geldt rondom de HCU nog een extra veiligheidszone waarbinnen geen MKZ-gevoelige dieren mogen worden gehouden en geen pluimveebedrijven mogen zijn gehuisvest. Dit is vastgelegd in het geldende bestemmingsplan “[Beschermingszone WBVR/CVI](#)”.

Uit dat bestemmingsplan:

Binnen de op de verbeelding aangeduide cirkel/beschermingszone van 3 kilometer rondom het instituut Wageningen Bioveterinary Research mogen geen evenhoevigen en pluimvee worden gehouden.

Het huidige bestemmingsplan is op 17 juli 2018 bij Raadsbesluit van Gemeente Lelystad vastgesteld.

Hiermee wordt voldaan aan de voorwaarden uit de voor de HCU geldende Europese regelgeving, als verwoord in de “*Minimum biorisk management standards for laboratories working with Foot-and-Mouth disease virus.*”.

Uit deze EU-regelgeving onder meer:

1.3. Tertiary containment layer:

– *prevent contact between infectious FMDV and susceptible livestock outside containment by appropriate measures.*

Huidige situatie:

Aan weerszijden van de HCU bezit WUR/WBVR nog een behoorlijk terrein, grotendeels bestaande uit bos en omgeven met hekwerk (gele lijn in overzicht hieronder). Direct rond de HCU is het terrein afgebakend door een gracht (oranje lijn hieronder).

Het gebied binnen deze hekken is echter ook het leefgebied van een aantal reeën.

Tot in de jaren 90 werd de wildstand binnen de hekken in de gaten gehouden door een jachtopzichter en werden er zo nu en dan dieren gedood. De eerste jaren werd van geschoten dieren een bloedje getest op MKZ-afwezigheid. De jachtopzichter gaf destijds aan dat de binnen de hekken aangetroffen dieren redelijk 'honkvast' zijn, dat er kalfjes worden geboren en grootgebracht en dat deze niet allemaal binnen het terrein zullen blijven, maar dat er geen continue "heen-en-weer huppelen" van reeën gaande is. Er wordt inmiddels al heel wat jaren niet meer geschoten maar vanwege enkele meldingen door de dienstdoende surveillanten van de WBVR-beveiliging is dit weer onder de aandacht gekomen. Door management van WBVR is besloten om de maatregelen als voorheen opnieuw in te laten stellen. "Wanneer er in de toekomst dieren worden afgeschoten binnen de hekken WBVR dan moet van het geschoten dier (zo snel mogelijk) een bloedje worden getapt zodat deze op MKZ-afwezigheid kan worden getest. Op die manier worden de dieren binnen de hekken voortaan gemonitord. De kadavers van geschoten dieren mogen worden afgevoerd door de jager."

Uitgangspunt Faunabeheereenheid Flevoland (hierna: FBE):

Het terrein van de WUR is geen bejaagbaar jachtveld en daardoor kunnen de reeën die binnen het raster zitten niet worden meegenomen in het reguliere beheer. Het is bekend dat SFF voorheen wel een machtiging voor beheer heeft afgegeven, maar dat is niet correct geweest.

Omdat de WUR met besmettelijke ziekten werkt en daarom een 'veiligheidscordon' om de gebouwen heeft aangelegd, is het niet wenselijk de reeën uit het terrein te verjagen en ze met andere dieren in aanraking te laten komen. Het is ook niet correct dat binnen het raster een populatie ontwikkelt. Aangezien het terrein wettelijk niet bejaagbaar is, kan afschot niet plaatsvinden onder de huidige ontheffing en zal een aparte aanvraag moeten worden ingediend.

Na overleg met de provincie zijn door FBE twee scenario's voorgesteld:

Plan A: WBVR laat een paar reeën schieten (niet verdoven want de onderbouwing daarvoor is lastiger) en gaat deze dieren in het eigen laboratorium testen. Er wordt getest op afwezigheid van het Mond-en-klaauwzeer virus (MKZV). Wanneer is aangetoond dat de dieren binnen de WBVR-hekken geen drager zijn van deze dierziekte, dan kan de rest van de populatie uit worden gedreven.

Plan B: Blijken de dieren geïnfecteerd blijken te zijn met MKZV dan worden alle reeën binnen het raster gedood.

Plan van aanpak voor plan A:

- *Het aantal reeën dat binnen het raster leeft.*
In februari 2025 is opnieuw een inventarisatie uitgevoerd. Hierbij zijn 6 reeën waargenomen maar wordt aangenomen dat er mogelijk nog 2-3 dieren aanwezig zijn. We gaan uit van 9 dieren.
- *Wetenschappelijke onderbouwing: uit de populatie van X worden Y aantal getest, conclusie Z.*
Door epidemioloog / statisticus [REDACTED] (WBVR) is bepaald dat het testen van 3 dieren representatief is voor de binnen de hekwerken aanwezige populatie reeën. (zie email op pagina 5)
- *Wie zal het afschot plegen. Het aantal geweren en wie is de eindverantwoordelijke?*
Het afschot van de 3 dieren zal met behulp van 1 geweer worden uitgevoerd door een jager die bekend is bij de Faunabeheereenheid (FBE). De eindverantwoordelijkheid ligt bij WBVR.
- *De in te zetten middelen.*
Er zal gebruik worden gemaakt van een geweer.
- *De wijze van afvoeren van kadavers (destructie).*
Nog te bepalen in samenspraak met jager en FBE. In afwachting van de uitslag van de laboratoriumtesten worden de dieren opgeslagen in een 4°C koeling bij WBVR. Indien negatief, dan mag de jager wat WBVR betreft de kadavers meenemen. Alternatief is dat de geschoten dieren worden afgevoerd door firma Rendac Nederland. WBVR heeft afspraken met deze firma voor het regulier afvoeren van kadavermateriaal vanaf deze locatie.
- *In welke periode het afschot zal plaatsvinden.*
Nader te bepalen in samenspraak met jager en FBE.
- *Onderbouwing voor het belang diergezondheid*
Zie bovenstaande omschrijving in "Achtergrond / omschrijving terrein WBVR".
- *Overzicht van het terrein: ligging, grootte, raster, toegang, etc.*
Zie luchtfoto op pagina 2. Het terrein is volledig omsloten door hekwerk: 2 meter hoog met daarop 50 cm prikkeldraad. Het hekwerk wordt iedere twee maanden gecontroleerd plus incidenteel (bv. na een storm om te controleren of er geen schade is aangericht door omgevallen bomen). Het onderhoud van het hekwerk is contractueel vastgelegd bij Heras. Het binnenterrein is omsloten door een gracht.
Hekwerk op binnenterrein voorzien van toegangsbeheer (badgereaders). 24/7 terreinbewaking door Schipper Security: 1 persoon 24/7 aanwezig in portiersloge + terreinbewaking middels o.m. cameratoezicht.
- *In hoeverre is de verstoring van invloed op de broedende vogels? Het kan nl. wenselijk zijn de uitvoering uit te stellen tot na het broedseizoen van de vogels.*
Nader te bepalen in samenspraak met jager en FBE. Hier wordt rekening mee gehouden bij het plannen van de periode waarin geschoten zal gaan worden.
- *Bij geen aanwezigheid van zieke reeën: hoe ga je de rest uitdrijven en welke richting is veilig?*

Uitdrijfplan:

In het hek aan de noordzijde van het terrein wordt eind april / begin mei een poort geplaatst ongeveer halverwege het hek. Dit is het kleine groene streepje op onderstaande tekening. Op deze plek is het vrij eenvoudig om het terrein in twee delen te splitsen door tijdelijk een klein aantal hoge delen hekwerk te plaatsen. Wanneer de tijdelijke hekdelen geplaatst zijn kan links (westzijde, oranje pijlen) gestart worden met het drijven, in de richting van de pijlen. Dit zal met een groep van ongeveer 15 tot 20 personen worden gedaan. De tweede sessie zal

dan rechts (oostzijde, rode pijlen) zijn. De tijdelijke hekdelen zullen hiervoor iets worden verplaatst. Verder is de aanpak hetzelfde. Het is belangrijk om dit allemaal vroeg in het jaar uit te voeren; wanneer de bomen en struiken weer volledig in blad zitten is dit niet uit te voeren.

- Een controlemogelijkheid inbouwen om na te gaan dat alle reeën er uit zijn. En monitoring op middellange termijn door het plaatsen van camera's.

Er zijn twee wildcamera's op het terrein geplaatst. Deze zijn al enige tijd actief en geven een duidelijk beeld van de aanwezige dieren op het terrein. De beelden worden per mail doorgestuurd en daardoor hebben we een actueel beeld van de activiteit.

We zien de volgende diersoorten:

- Reeën (minimaal 6 tot individuen gezien, mogelijk 2 à 3 meer)
- Wasbeerhond (2 stuks)
- Vossen
- Bunzing

Plan van aanpak voor plan B:

- Bij aangetoonde ziekte, wordt alles met het geweer gedood. Wat is dan de werkwijze? Wanneer (een van) de geteste dieren positief wordt getest op de aanwezigheid van (antilichamen tegen het) Mond-en-klauwzeer virus (MKZV) dan zal (en moet) WBVR de overheid hiervan onmiddellijk op de hoogte stellen. Zowel LNVN als NVWA worden direct ingelicht: er is dan namelijk sprake van een uitbraaksituatie. De werkwijze hoeft hier niet nader te worden omschreven; dit ligt vast in de dan in werking tredende draaiboeken. Zie: [Draaiboeken dierziektebestrijding | NVWA](#)

Wanneer er in de toekomst opnieuw een of meerdere reeën worden waargenomen dan nemen wij onmiddellijk contact op met FBE.

Wageningen Bioveterinary Research
Houtribweg 39 Lelystad

In behandeling door:

■■■■■■ Biosafety officer, WBVR
■■■■■■ Service level manager, WBVR

19-maart-2025

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 28 februari 2025 13:59
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Confidence of FMD freedom in deer around

Hi [REDACTED],

Here is the explanation for our discussion yesterday regarding what is the confidence that killing and testing 3 deer and they are all seronegative would give to the conclusion that all animals inside the WBVR fences are negative.

We assess the following assumptions:

- If FMDV escaped the ISOs. and at least 1 deer got infected, given the time they have been living within the fences, we assume that virus was transmission to all or most of the other deer. All these animals are in direct contact. Therefore we can expect a seroprevalence > than 50% (I present a table for different prevalences).
- I assume a test sensitivity of 95% and a specificity of 100% (we can use lower but this will compromise confidence)
- To conclude that the herd of 10 animals is free all tested (killed) animals need to be negative.

Number of deer tested	Total negatives	Assumed (Hypotetical) prevalence	Confidence the herd is free
3	3	50	>=80%
3	3	60	>=80%
3	3	70	>=90%
3	3	80	>=90%
3	3	90	>=95%

Given our previous knowledge and believe that the chance of virus escaping our unit and infecting deer I would argue that 3 is a sufficient number of samples.

Best,

[REDACTED]